

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

78. An in articulo mortis teneatur confiteri per interpretem, si quis alio modo non potest? Et quid pro adimplendo præcepto annuæ confessionis?
Et difficultas est, quando quis in articulo mortis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

De Sacram. Pœnit. Ref. LXXVIII. &c. 139

si uno dieſſe ſus peccados eſcritos, y ſe confeſſaſſe dellos en preſencia del ſacerdote, podria ſer abſuelto, ſi lo hizieſſe ſin cauſa, ſeria grave peccado venial, por que ſe apartare del uſo comun de la Ygleſia, mas ſi lo hizieſſe con cauſa razonable, no ſeria peccado.] Et hoc ultimum concedunt etiam Coninch, & Fagundez ubi ſupra. Molſeſius in ſumma tom. 1. tract. 7. cap. 11. num. 9. & Vaſq. in 3. part. tom. 4. q. 91. art. 4. dub. 4. num. 7. quidquid aſſerit Syluius I.C. Unde ſi quis magnum pudorem ſentiret, ſi proprio ore peccata confeſſeretur, non peccaret mortaliter, ſi per ſcriptum confeſſeretur preſente Sacerdote, quia conſuetudo proprio ore conſitendi non obligat tam graviter in hoc caſu, ut etiam præter DD. citatos, docet Layman in Theol. mor. lib. 5. tract. 6. cap. 6. num. 3. ubi ponit alium caſum in praxi facile occurrentem, nempe, quod, ſi agrotus, per gutturis angorem confeſſeri abſolute quidem voce poſſit, ſed vix, aut ægre, compellendus non erit, ſi peccata ſcribere facile poſſit, voce confeſſionem facere.

RESOL. LXXVIII.

An in articulo mortis teneatur confeſſeri per interpretem, ſi quis alio modo non poteſt?
 Et quid præ adimplendo præcepto annue confeſſionis?
 Et difficultas eſt, quando quis in articulo mortis dubitat de ſua contritione, an tunc teneatur confeſſeri per interpretem omnia peccata mortalia? vel in tali caſu, an poſſit confeſſeri aliqua peccata venialia, & generatim omnia mortalia, dicendo ſe confeſſeri alia omnia peccata, quibus Deum offenderit?
 Et an in tali caſu interpres teneatur ad ſigillum?
 Ex part. 3. tract. 4. Refol. 128. aliis 129.

§. 1. Dico primò, quod præcepto Eccleſiaſtico nemo tenetur ad conſitendum per interpretem, quia hæc aliquo modo publica confeſſio eſt, quam Eccleſia percipere non ſolet, & idè in Concilio Lateranenſi dicitur; Omnia ſua ſola peccata confeſſeatur proprio Sacerdote, & ita docent DD. quos citant, & ſequuntur Turrianus de pœnit. queſt. 9. art. 2. diſput. 32. dub. 1. Layman in Theol. moral. lib. 5. tract. 6. cap. 6. num. 5. Fagundez præc. 2. lib. 2. cap. 6. num. 6. Villalobos in ſum. tom. 1. tract. 9. diſſic. 32. n. 3. Joan. de la Cruz in direct. conſcient. part. 2. de Sacram. pœnit. q. 3. dub. 7. concl. 1. Filiucius tom. 1. tract. 7. c. 3. n. 62. & alij, quos citat Sancius in ſelectis diſp. 32. n. 8.
 2. Dico ſecundò contra Turrianum ubi ſupra, & Suarez tom. 4. diſp. 36. ſect. 6. quod in articulo mortis, ſi pœnitens habet probabilem exiſtimationem de ſua contritione, non tenetur confeſſeri per interpretem; quia tunc confeſſio non videtur moraliter neceſſaria ad ſalutem, nec Deus videtur obligare cum tanto onere, & quia talis confeſſionis modus de ſe eſt publicus. Ergo, &c. Si autem probabiliter dubitet de ſua contritione, tunc ex charitate tenetur confeſſeri per interpretem, ne ſe exponat periculo damnationis, quia cum abſolute teneatur Deo ſatisfacere, meritò in caſu dubio obligatur. Ita DD. citati, quæ aded vera exiſtimo, ut patet cum Vaſquez in 3. p. tom. 4. q. 91. art. 4. dub. 3. num. 6. quod ſi talis confeſſus ſit omnia peccata, & poſtea nullum commiſiſſet mortale, licet tamen poſtea alicuius, quod prætermiſit propter obligationem, non tenetur articulo mortis confeſſeri per interpretem, quamvis tenebatur

confeſſeri, ſi poſſet ſecretò ſoli Confefſori, quia de tali peccato per confeſſionem factam fuerat indirectè abſolutus.

3. Sed difficultas eſt, quando quis in articulo mortis dubitat de ſua contritione, an teneatur confeſſeri per interpretem omnia peccata mortalia? Ad hoc ita reſpondet Nugnus in addit. ad 3. part. q. 9. art. 3. diſſic. 2. ad arg. 1. Videtur mihi (ſalvo meliori iudicio) quod poterit talis pœnitens tacere peccata maioris infamie. Ita Nugnus, & poſt illum Fagundez præc. 2. lib. 1. cap. 6. n. 8. Suarez in 3. p. tom. 4. diſp. 26. ſect. 6. num. 5. Henriquez lib. 4. c. 4. num. 4. Layman in Theol. mor. lib. 4. tract. 6. cap. 6. num. 5. Et ratio eſt, quia in tali caſu non tenetur facere confeſſionem materialiter integram, ſed formaliter.

4. At plus addit Coninch. de Sacram. diſp. 5. dub. 10. num. 7. quia in rigore putat aliquem in tali caſu poſſe confeſſeri aliqua peccata venialia, & generatim omnia mortalia, dicendo ſe confeſſeri alia omnia peccata, quibus Deum offenderit. Ita Coninch, quem poſtea ſequitur Molſeſius in ſumma, tom. 1. tract. 7. cap. 11. num. 12. licet conſulendum ſit, ut tali caſu moribundus omnia peccata confeſſeatur, quia interpres tenetur ſervare ſigillum, ut omnes communiter tenent, contra Caictanum, Victoriam, & Sotum, quos citat, & ſequitur Joan. de la Cruz in direct. part. 2. de Sacram. Confeſſ. q. 3. dub. 7. concl. 1. Sed ſi aliquis vellet confeſſeri aliqua venialia, & mortalia in genere, confeſſio eſſet valida, quia opinio Coninch, & Molſeſij eſt probabilis.

RESOL. LXXIX.

An in articulo mortis teneatur quis confeſſeri per interpretem?
 Et quid præ adimplendo præcepto annue confeſſionis?
 Et quid dicendum, quando pœnitens exiſtens in peccato mortali habet probabilem exiſtimationem de ſua contritione, & eſt in articulo mortis?
 Et quid maximè, ſi dubitatur de ſua contritione, an tunc teneatur confeſſeri per interpretes, ne ſe exponat periculo æternæ damnationis?
 Et in dicto caſu, an poſſit pœnitens ea peccata confeſſeri, quæ cum minori infamia explicare poteſt, tacitis iis, ex quibus notabilis infamia ſibi, vel alteri ſequi poteſt? Ex part. 5. tract. 3. Refol. 72.

§. 1. Negativam ſententiam docet Vaſquez in 3. p. tom. 4. q. 99. art. 4. dub. 3. Coninch de Sacram. diſp. 8. dub. 10. num. 75. & alij. Probatur hoc §. 1. in ex cap. omnis utriusque ſexus, de pœnit. & remiſſ. ubi dicitur: Omnis fidelis utriusque ſexus, &c. teneatur ſolus confeſſeri ſua peccata proprio Sacerdote, ubi illa particula ſolus fatiſ indicat neminem teneri per interpretem confeſſeri, ut ex Concil. Trident. ſeſſ. 14. cap. 1. ubi dicitur neminem teneri confeſſeri niſi ſecretò apud ſolum Sacerdotem, & ratio eſt, quia præcepta Eccleſiaſtica non obligant cum tanto onere; & confirmatur, quia ſi ſcirem quod Confefſor uni ſoli meum peccatum eſſet revelaturus, non tenerer ei confeſſeri, ut Doctores communiter aſſerunt, etiamſi ille teneatur ad ſigillum, quando ſibi conſtat quod Sacerdos confeſſionem revelat; ergo eodem modo non tenebor illud confeſſeri, quando vel unus alius præter ipſum Sacerdotem hoc debet audire.

2. Sed aliqui putant in mortis articulo homines obligari

Sup. hoc in Ref. ſeq. §. ult. & in Ref. 1. poſt ſeq. §. Nota vero & infra in tr. 4. Ref. 47. ex doctrina §. ult. ante mediū, verſ. Multi.

Sup. hoc in Refolutio- bus not. præterita, & in eisdem §. 5.

Sup. hoc in ſia in tr. 8. Ref. 39. & in Ref. 33. §. ult. verſ. Tertio. & in tom. 5. tr. 9. ex Ref. 49. §. 5. Sed quid. prope ſinem, & ex Ref. 83. §. 1. in fine.

Sup. doctrina, & quaſi contenta in hoc §. 1. in Ref. præterita, §. 1. & infra lege doctrinam. §. 1. Ref. 147.